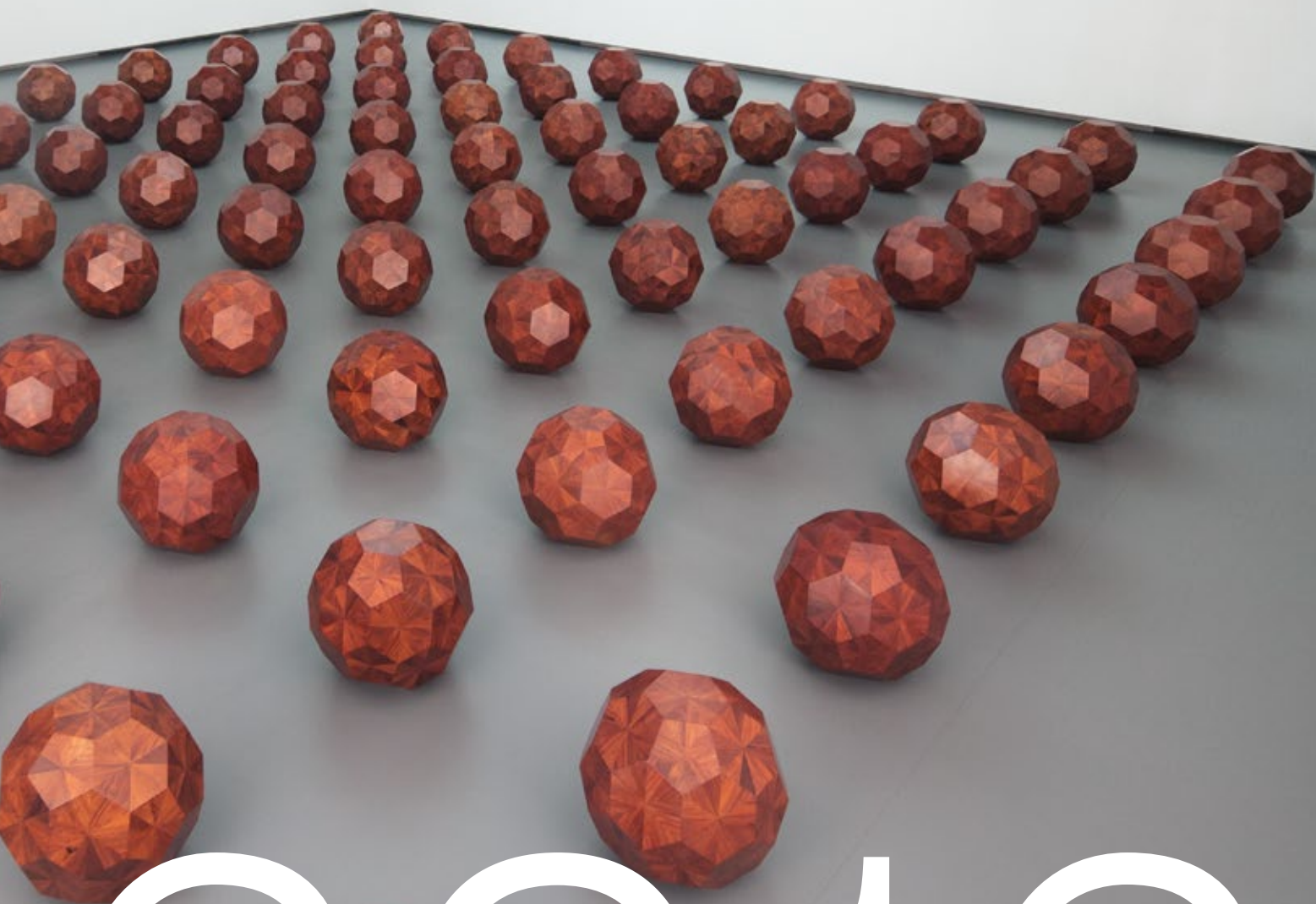

KUNSTMUSEENE I BERGEN

2012

ÅRSRAPPORT

Xu Bing: *Background Story*.
Fra utstillingen «Real Life Stories»

01.	Styrets beretning 2012	4
02.	De store endringenes år	6
03.	Styret, representantskapet og personalet	8
04.	Kunstgruppen	12
05.	Forvaltningsavdelingen	14
06.	Forskning	16
07.	Formidlingsavdelingen	20
08.	Informasjonsavdelingen	24
09.	Markedsavdelingen	26
10.	Ole Bull Museum Lysøen	28
11.	Edvard Grieg Museum Troidhaugen / Siljustøl Museum	32
12.	Venneforeninger	36
13.	Økonomi og regnskap	38

Ai Weiwei: 81 Wooden Balls, 2012

01. STYRETS BERETNING 2012

VIRKSOMHETENS ART OG STED

Stiftelsen Kunstmuseene i Bergen ble stiftet i 28.07.2006. Oppstart felles drift var 1.1.2007. Kunstmuseene i Bergen er en unik kombinasjon av kunstmuseer og kunstnerhjem.

Stiftelsens formål er å skape opplevelser, kunnskap og kritisk refleksjon omkring den skapende og utøvende kunsten. Stiftelsen forvalter samlinger, eiendeler og eiendommer stilt til disposisjon av stifterne og andre private og offentlige samlingseiere.

Stifterne er Bergen kommune, Stiftelsen Vestlandske Kunstindustrimuseum og Foreningen for Norske fortidsminnerbevaring, avdeling Bergen og Hordaland.

ÅRET 2012

For styret i stiftelsen er det viktig at Kunstmuseene i Bergen er bevisst sin samfunnsrolle og fremstår som en tydelig kulturaktør. Museet skal gi publikum innsikt og stimulere til refleksjon i møte med kunst og musikk.

Det er også viktig at museet setter seg tydelige og ambisiøse mål. Kunstmuseene i Bergen skal være aktivt og ledende innen sine fagområder.

Både når det gjelder samfunnsrolle og målsetninger er det også i 2012 gjort viktige tiltak.

De organisasjonsmessige grep som ble gjort i 2011 har hatt god effekt, og i 2012 er ytterligere tiltak gjennomført i samarbeid med tillitsvalgte og ansatte.

I 2012 var Troldsalen stengt en lengre periode på grunn av ombygging. I Sentrum har Rasmus Meyers Samlinger vært stengt av samme grunn. Dette reduserte til sammen besøktallet med 4 % i forhold til 2011. Omsetning og salg har derimot hatt en samlet økning på 9 %.

Styret ser seg tilfreds med museets aktivitet og virksomhet for 2012.

FORTSATT DRIFT

Kunstmuseene i Bergen hadde sitt sjettede driftsår i 2012. Styret mener det er riktig å legge forutsetninger om fortsatt drift til grunn ved avleggelsen av årsregnskapet.

ÅRSREGNSKAP, RESULTAT

Driften hadde i 2012 et negativt resultat på kr. 992.978,-.

Pr. 31.12.2012 har stiftelsen en grunnkapital på kr 200.000,- og etter årets underskudd, en opptjent egenkapital på kr 1.124.339,-.

ARBEIDSMILJØ

Stiftelsen er en driftsenhet som leier kontorer og drifter samlinger, utstillinger og hageanlegg i Bergen og Os kommuner. Stiftelsen har 53 fast ansatte i hel- og deltidsstillinger, foruten hel- og deltidsansatte i vikariater og engasjement. Stiftelsen har opprettet arbeidsmiljøutvalg og legger vekt på helse, miljø og sikkerhet i sin virksomhet.

Styret vurderer arbeidsmiljøet til å være godt. Sykefraværet var i 2012 på ca. 4,5 % av total arbeidstid. Det er rapportert 1 skade/ulykke på arbeidsplassen i løpet av siste år.

LIKESTILLING

Av stiftelsens fast ansatte var i 2012 58,5 % kvinner, hvorav 74 % heltidsansatte. Andelen menn var 41,5 %, hvorav 77% heltidsansatte. Stiftelsen legger vekt på likestilling ved nye ansettelser, og i sin personalpolitikk for øvrig.

YTRE MILJØ

Stiftelsen har ingen virksomhet som forurensar det ytre miljø.

Bergen, 7. mars 2013

Ruth Brødviik
Fungerende styreleder

Henrik von Achen
styremedlem

Åsta Otteren Ellingsen
styremedlem

Mona Røsvik Strømme
styremedlem

Line Daatland
styremedlem

Trond Indahl
styremedlem

Dag Skansen
styremedlem
vara

Erlend G. Høyersten
direktør

02. DE STORE ENDRINGENES ÅR

2012 har vært et godt år for Kunstmuseene i Bergen, både kunstfaglig, organisatorisk og publikummessig.

Årets aktiviteter har foregått etter planen, i henhold til museets samfunnsrolle og overordnede strategier, ambisjoner og satsningsområder. Det er gjennomført over 300 konserter, 8 utstillinger, et stort antall omvisninger og forelesninger, betydelige utlån og omfattende restaureringer, samt stor deltagelse i ulike debatter, regionalt og nasjonalt. Museet kan vise til en rekke gode resultater på det kunstneriske, organisatoriske og sponsormessige plan. I tillegg til den store omorganiseringen som medførte sammenslåingen av Bergen Kunstmuseum og Vestlandske Kunstindustrimuseum til én avdeling under én ledelse og med en ny lederkabal fikk museet et nytt overordnet strategidokument som danner basis for avdelingsvise handlingsplaner. Planene sier blant annet noe om viktigheten av å fremstå som en tydelig kulturaktør, som skal søke en aktiv samfunnsrolle og fremstå som inkluderende, interessant, relevant og aktuell. Som dannelsesinstitusjon skal museet gi publikum innsikt og stimulere til refleksjon i møte med kunst og musikk.

Det er også lagt ned et betydelig arbeid i utviklingen av nytt navn for museet med tanke på formidling, enkelhet og markedsføring, med påfølgende visuell profil og hjemmeside. Dette lanseres i 2013.

2012 har vært et svært innholdsrikt år for Kunstmuseene med helt klare høydepunkter. Flyttingen av Grieg Competition til Bergen og selve konkurransegjennomføringen var utvilsomt en stor nyvinning og suksess for museet og Bergen. Konkurransen var vellykket takket være svært god ledelse av avdelingsdirektør på Edvard Grieg Museum, stor intern innsats, gode samarbeidspartnere og en betydelig økonomisk støtte fra næringslivet. En nyoppusset Troldsal på Troldhaugen, realisert takket være 14 millioner private kroner, har gitt museet et svært viktig instrument til å oppnå sine ambisiøse planer. Nedstengningen av Rasmus Meyers Samlinger høsten 2012 har vært svært arbeidskrevende og har hatt fokus på en total omlegging av klima, lys, restaurering og formidling. Dette prosjektet har også vært mulig takket være private samarbeidspartnere. Museet har gjennomført 7 utstillinger i 2012. Museet vil trekke frem Gavebordet – Folkegaver til Kong Haakon og Dronning Maud 1905-06 og #RealLifeStories som viktige utstillinger. Begge kan sies å være publikumssuksesser og har fått stor medieoppmerksomhet. Spesielt #RealLifeStories har vakt stor oppmerksomhet, også langt utover landets grenser, mye takket være verdenspremiere på en ny installasjon av Ai Weiwei.

Erlend G. Høyersten
direktør

Per Inge Bjørlo: *Velkommen heim II*, 2006.
Fra Per Inge Bjørlos retrospektive utstilling

Gavebordet – Folkegaver til Kong Haakon og Dronning Maud 1905-06

03. STYRET, REPRESENTANTSKAPET OG PERSONALET

STYRET

Styret har i 2012 bestått av:

Kåre Valebrokk, leder (Bergen kommune)
Ruth Brudvik, nestleder (Bergen kommune)
Mona Røsvik Strømme (Hordaland fylkeskommune)
Henrik von Achen (Universitetet i Bergen)
Åsta Otterén Ellingsen (Representantskapet)
Line Daatland (ansatte)
Trond Indahl (ansatte)

Vara

Dag Skansen (Bergen kommune)
Inger Johanne Seim (Bergen kommune)
Inger Ulvund (Hordaland fylkeskommune)
Signe Bakke (Universitetet i Bergen)
Vibeke Harild (Representantskapet)
Knut Ormhaug (ansatte)

Representantskapet

Ordfører er Oddmund Søylen (Bergen kommune)
For øvrig består representantskapet av en representant fra disse organisasjonene: Bergen Arkitekt Forening, Bergen Kunstmuseums Venner, Bildende Kunstneres Forening Hordaland, Den Vestlandske Kunstindustriforening, Fartein Valens Minne, Førdefestivalen, Hordaland fylkeskommune, Institutt

for kulturstudier og kunsthistorie (UiB), Kunsthøgskolen i Bergen, Lysøen-kretsen, Museet Lysøen/ Fortidsminneforeningen, Musikernes Fellesorganisasjon, Norske Kunsthåndverkere Vest Norge, Os kommune, Siljustøls Venner, Stiftelsen Siljustøl, Stiftelsen Vestlandske Kunstindustrimuseum, Trolldhaugens Venner.

Representantskapet holdt 2 møter i 2012, 27/4 og 18/10.

PERSONALET - SENTRUM

Fellesadministrasjonen er lokalisert i Lysverket og besto i 2012 av:

Direktør Erlend G. Høyersten
Økonomisjef Nina Clausen (til 1/7)
Økonomisjef Sissel Nybø Berven (fra 1/11)
Økonomikonsulent Linda Klyve (50%)
Administrasjonssjef Turid Hagelsteen
Informasjonssjef Henrik A. Berg
Informasjonskonsulent Maria E. Tripodianos
Seniorrådgiver informasjon Hilde J. Mæland
Markedssjef John Steinar Hovland
Markedskonsulent Kari Anne Østrem
Butikk- og resepsjonsleder Maria Parry (permisjon)
Vikar for Maria Parry: Tine Fure Hayes

Utstillingsmontering

Utstillingskoordinator Erik Markestad
Utstillingsmontør Christopher Palmer
Utstillingsmontør Vegard Urne
Utstillingsmontør Mike Rackwitz
Utstillingstekniker/fotograf Dag Fosse

Forvaltning

Forvaltningsleder/sjefkonservator Knut Ormhaug
Samlingskonsulent Sølvi Akhoundzadeh
Samlingskonsulent Linda Klyve (50%)
Samlingsforvalter Laila Lundberg Søreide
Samlingsassistent Trude Hårvei Høyte (midl. fra 20/8)
Praktikant Ronny Langedal (midl.)
Håndteringsteamet: Kristin Austreid, Anders Bjel-land, Mads Skeie
Driftsleder Jan Daae Lampe
Vaktmester Frank Christensen
Vaktmester Kjell Nilsen (fra 1/4)
Renholder Linda Bertelsen
Atelierleder/malerikonservator Yngve Magnusson
Malerikonservator Janine Wardius
Papirkonservator Ekaterina Pasnak

Formidling

Formidlingsleder Kari Skarprud Pettersen
Formidlingskonsulenter:
Helga Anspach
Britt Åslaug Birkeland
Mette Nikoline Bolkan
Elin Merethe Flannum
Torunn Myrva
Helga Norland
Anne Ree (midl.)
Kristin Veggeland

Forskning

Forskningsleder Jorunn Haakestad
Bibliotekar: Firma Anne Haugen Pihl (til 1/8)
Stipendiat Tove Kårstad Haugsbø

Kunstgruppen

Direktør Erlend G. Høyersten, leder
Førstekonservator Anne Britt Ylvisåker, nestleder
Førstekonservator Trond M. Indahl
Sjefkonservator Eli Okkenhaug
Konservator Frode Sandvik
Konservator Line Daatland
Seniorrådgiver Marie von Möller
Prosjektassistent Benedikte Holen
Prosjektassistent Tor Martin Leknes

Marit Følstad: Fra installasjonen *Stop Talking*, 2008, vist i utstillingen *Desire*

Resepsjonister/verter

Azar Alsharif, Kristin Austreid, Enara Barnes, Petter Berge, Alexander Bygnes (permisjon), Aron Eskeland, Odd Erik Fostervoll, Kjersti Foy, Rachel Huglen, Espen Kjelling, Cato Løland, Anna Paszkiewicz, Stine Belden Røed, Sylvelin Samnøy, Terese V. Stenhjem, Anne Sofie Soldal, Synnøve Steinshamn (vikar), Toralf Moan Teigen, Ingvild Toppe, Lene Tufteland, Sofie Mæland Tykvenko, Margrethe Hærem Watanabe, Annette Fadnes Yogendran.

Omvisninger og verksted

Celine Amundsen, Brita Eskeland, Tove Kårstad Haugsbø, Espen Johansen, Line Hansen Talleraas

Utstillingsteam

Hilde Danielsen, Håvar Eggereide, Kjartan Skår, Rachel Huglen, Alomia Rios, Benedikte Holen, Petter Berge, Shaun Ytterlid, Terese Stenhjem, Toralf Teigen

Brosjyre- og plakatsby

Sofie Mæland Tykvenko

EDVARD GRIEG MUSEUM TROLDHAUGEN

Avdelingsdirektør Ingrid Røynesdal
Sjefkonservator Monica Jangaard
Spesialkonsulent Eilif Bertin Løvteit
Senior-konsulent Sissel Kjelle-vold
Driftsleder Troldhaugen Henning Herfindal
Dyrkolbotn
Driftsleder Siljustøl Helge Solberg
Guidekoordinator Anne Hovland
Butikkoordinator/guide Natalia Pasko
Publikumskontakt/guide Annett Schattauer (fra 1/9)

Sesongansatte guider:

Nina Bakanova, Carina Olsen Bless, Yury Boyarintzev, Natasha Cherkasova, Elisabeth Corneliussen, Ånon Dalane, Josefine Frisk, Victoria Galai, Laila Monnier Havskov, Martina Hevrova, Ricky Heggheim, Galina Korobova, Hans-Christian Küspert, Thomas Melheim, Emil Perron, Annett Schattauer, Erik Steele, Margrethe Watanabe, Jon Åsnes, Anna Lokshtanov, Victoria Galai, Carmen Noel, Eirik Tonnem.

SILJUSTØL

Skogsarbeid: Tore Christensen, Otto Birger Holm Knudsen, Trygve Bjarne Stavenes.

LYSØEN

Avdelingsdirektør Berit Høgheim
Vaktmester Jan-Ove Hansen (til 1/9)
Vaktmester Arild Søvik
Vikar for Jan-Ove Hansen, Rolf Olsen (fra 16/4)

Sesongansatte guider/kafehjelp

Marianne Askvik, Inger Carter, John Harthug, Gabriela Lilian Hasfjord, Maria Khvorostovskaya, Ilana Markhus, Jelena Markhus, Liv Rognsvåg, Janne Sperrevik, Lea Starck, Tord Åsnes. I tillegg har Mari Lyssand vært behjelpelig i forbindelse med arrangement og som konferansier.

Kapteiner på skyssbåten

Helge Brudvik, Ottar Hordnes, Oddvar Stølsnes

ORGANISASJONSUTVIKLING

Museet har videreført arbeidet med å utvikle og styrke organisasjonen. En ny organisasjonsmodell ble innført 1/9-2011 med sammenslåing av de to avdelingene Permanenten Vestlandske Kunstindustrimuseum og Bergen Kunstmuseum til en avdeling – Sentrum. I 2012 ble det klart at den ønskete samlokaliseringen i Lysverket

for hele sentrumpersonalet måtte utsettes. Da foretok man i stedet en mini-samlokalisering, dvs. at formidlingsavdelingen ble samlet i Lysverket og forvaltningsavdelingen og kunstgruppen ble samlet i Permanenten.

Ledergruppen hadde som tidligere år en to dagers strategisamling i april.

Museet deltar i flere av VIRKEs nettverk for museer; Museumsnettverket, Ledernetverket og Reiselivsnettverket. Ledere og tillitsvalgte deltok på VIRKEs dagsseminar om lønnsoppgjøret.

Avdelingene holder månedlige husmøter. Det holdes allmøte en gang pr. semester.

HMS

Helse, miljø og sikkerhet er integrert i virksomheten. Arbeidsmiljøutvalget er pådriver i arbeidet. Utvalget holdt 6 møter i 2011 og arrangerte førstehjelpskurs og ranskurs for førstelinjepersonalet. Museet er IA-bedrift, og benytter seg av NAVs IA-kurs i løpet av året.

Xiang Jing: *Peacocks / I am 22 years old but without my period.* Fra utstillingen *Real Life Stories*

04. KUNSTGRUPPEN

Kunstgruppens hovedoppgave er å ta ansvar for sentrumsavdelingens strategiske kunstfaglige valg knyttet til både det historiske og det samtidige kunstfeltet. Disse valgene skal gi retning til sentrumsavdelingen sine forsknings-, forvaltnings- og formidlingsplaner.

Kunstgruppen startet arbeidet i den nyorganiserte avdelingen med å utarbeide en handlingsplan for perioden 2012–2018, som ble lagt frem for styret og godkjent i juni.

I tillegg har gruppen ansvar for:

1. å videreutvikle og presentere museums-samlingene i sentrum
2. å produsere skiftende utstillinger i sentrum

En ny fast egenprodusert utstilling åpnet i mai i Lysverket: **Bevegelser i det 20. århundre.**

Fagstaben produserte følgende egenproduserte skiftende utstillinger i 2012:

28.01–18.03: **Signert Inger Waage**, Permanenten. Kurator Heidi Bjørgan

15.06–16.09: **Desire**, Stenersen. Kurator Eli Okkenhaug

04.10–03.02: **#Real Life Stories**, Stenersen. Kurator Feng Boyi og Bjørn Inge Follevaag, medkurator: Erlend G. Høyersten, Eli Okkenhaug og Wang Dong. Utstillingen fikk Kunstkritikerprisen 2012.

I tillegg ble følgende eksternt produserte utstillinger vist:

18–29. 04: **Substans 2012**, Permanenten. Substans er Kunsthøgskolen i Bergens årlige masterutstilling i design.

16.03–27.05: **Per Inge Bjørlo**, Stenersen. Produsert av Henie-Onstad Kunstsenter

24.05–02.09: **Gavebordet – Folkegaver til kong Haakon og Dronning Maud 1905-06.** Denne utstillingen tilhørte jubileumsutstillingene Den kongelige reise. Visningssted Permanenten.

28.05–27.01: **Material Information**, Permanenten. Kurator Juan Andrés Gaitán. Utstillingen var Norske Kunsthåndverkeres temautstilling 2012, produsert i samarbeid med Hordaland Kunstsenter og Format Bergen.

Egenproduserte kataloger:

Desire

Tekster av Eli Okkenhaug, Rune Gade og Sigrun Åsebø.
Forord: Erlend G. Høyersten
54 sider. ISBN 978-82-91808-5

Real Life Stories (i samarbeid med 3,14s del av katalogen «Skin, Flesh and Bone» på 48 sider)
Tekster: Feng Boyi, Bjørn Inge Follevaag
Forord: Erlend G. Høyersten
83 sider. ISBN 978-82-91808-48-2

Multi-spectral imaging (MSI)

05. FORVALTNINGSAVDELINGEN

SAMLINGENE

Museet forvalter totalt 10.305 kunstverk og andre gjenstander, hvorav 2.343 malerier, 7.501 papirbaserte kunstverk, 312 skulpturer/video/ installasjoner/objekter og 149 møbler og andre gjenstander.

Tilvekst 2012 – Innkjøp og gaver

Museet har i 2012 forøket samlingen med 20 kunstverk, både gaver og egne innkjøp. Det er verk av kunstnerne Egil Røed, Frodo Mikkelsen, Per Inge Bjørlo, Marit Følstad og Karl Martin Hansen

Tilvekst - Deponerte kunstverk (23 verk)

Museet har mottatt 23 kunstverk i deponi i 2012, fra den private Canica-samlingen og fra kunstnerne Egil Røed, Laurie Grundt, Olav Herman Hansen, Bård Breivik og Elsebet Rahlff. Det er verk av kunstnere som Xan Krohn, Karl Schmidt-Rotluff, Thorvald Hellesen, Asger Jorn, Carl Henning Bille, Corneille, Ejler Bille, Erik Otvad, Karel Appel, Egill Jackobsen og Kjartan Slette-mark.

Utlån av kunstverk

Museet har i 2011 lånt ut tilsammen 110 kunstverk til utstilling i nasjonale og internasjonale institusjoner. Særlig mange verk av Edvard Munch og Nikolai Astrup har vært utlånt, men også verk av kunstnere som Christian Krohg, Jean Heiberg, Harriet Backer og Georges Braque har vært utlånt til institusjoner i inn- og utland. Av låntakere nevnes Nordnorsk Kunstmuseum i Tromsø, Nasjonalmuseet i Oslo, Centre Pompidou i Paris, Kunsthalle Bremen, American-Scandinavian Foundation i New York, Musee des Beaux-Arts de Caen i Normandie, Frankrike, Aros i Danmark og van Gogh museet i Amsterdam.

DRIFT

Driftsavdelingen har ansvar for drift og vedlikehold av museets bygg i sentrum. Avdelingen har bestått av driftsleder Jan Lampe Daae, med Kjell Nilsen og Frank Christensen som vaktmestre.

Årets oppgaver har vært dominert av rutiner knyttet til klimaanlegg, brannsikring og generell sikkerhet. Foruten egne tiltak og rutiner med renhold og vedlikehold har mye av arbeidet vært konsentrert om tilretteleggelse for nødvendige håndverkertjenester. Avdelingen har gjort en særlig innsats i forhold til nyetablering av magasin i Lysverket, ny garderobe i Stenersenbygget, nye kontorer i konserveringsavdelingen og forberedende tiltak for opprusting av bygningen til Rasmus Meyers Samlinger. Det arbeidet er utført i nært samarbeid med byggenes eiere, Bergen kommune og Stiftelsen Stenersens Samling.

SIKKERHET

Sikring av samlinger, utstillinger – både temporære og faste – og bygninger hører til museets primær-oppgaver. Det er gjennomført nødvendig service og kontroll av eksisterende anlegg i alle kunstmuseets avdelinger. Det norske Veritas har på oppdrag for museet laget en sikkerhetsanalyse for Permanenten og bygningen er i år oppgradert i forhold til overvåking og detektering, samt at sikkerhetsrutiner er innskjerpet og endret for bedre sikkerhet. Det er iverksatt et arbeid med å koordinere, effektivisere og oppgradere sikkerheten i hele museet, i den hensikt å styrke museets totale sikkerhet, både for sikring av bygg og eiendom, samt vakthold. Brannvern er ivaretatt i henhold til lover og bestemmelser, herunder øvelser og kursing. Nødvendig oppfølging og tiltak er iverksatt i henhold til pålegg fra brannvesen.

KONSERVERING

I 2012 har avdelingens arbeid i hovedsak vært konsentrert om museets egne samlinger og bygninger. Avdelingen har tatt aktivt del i forberedelser, gjennomføring og avslutning av samtlige av museets utstillinger, så vel som alle inn- og utlån. Den nye utstillingen i Lysverkets 3. etasje "Bevegelser i det 20. århundre" var særlig arbeidskrevende hva gjelder papirkonservering. Vi samarbeider også med Grønn etat i Bergen kommune om stell og vedlikehold av kommunens samling av offentlig skulptur.

Foruten praktiske konserveringsoppgaver har avdelingen fokusert på rasjonalisering av dokumentasjonsprosessen. Den informasjon som kommer fram i konserveringsarbeidet skal være lett tilgjengelig og lett forståelig for alle medarbeidere i museet. Målet er å innlemme dokumentasjon i den daglige tidsrapporteringsrutinen, som museet vil inføre i 2013. Det fremtidige konserveringsarbeidet skal være prosjektbasert og innfri personalets ønske om en mer forutsigbar arbeidssituasjon.

Det første steget i den rasjonelle dokumentasjonsprosessen var å innføre "Multi spectral Imaging" (MSI) som en standard dokumentasjonsmetode. Dette er et samarbeidsprosjekt innen digitalisering med en av de internasjonale pionerene på feltet, dr. Antonino Cosentino, som i 2012 var fem uker hos oss og samarbeidet med museets fotograf for etablering av metoden. De første delene av samlingen som ble dokumentert med MSI var ca 25% av J.C. Dahls malerier, deretter Edvard Munchs malerier i egen samling. Konserveringsavdelingen presenterte også dr. Cosentino og hans metode for museets venneforening.

Konserveringsavdelingens mest omfattende arbeid i 2012 var det store lånet av Munchmalerier til AROS. På ni uker ble alle maleriene dokumentert, de fikk forbedret montering i rammene, og de som manglet glass fikk dette montert. Av andre større oppgaver var energioptimalisering og planlegging av ny belysning i forbindelse med oppgraderingen av Rasmus Meyers Samlinger.

I august 2012 ankom det første kullet studenter fra Technische Universität München. Det er inngått en samarbeidsavtale mellom museet og universitetet i München, hvor det hvert år gis anledning for tyske studenter å få en praksisperiode på 3 til 6 måneder i Bergen. Foruten oppgaver knyttet til museets billedsamling, gjennomførte de en inventering og en vurdering av behovet for konservering av samlingene på Siljustøl, samt en tilsvarende inventering av gjenstandene i Rasmus Meyers Samlinger.

SAMLINGSFORVALTNING

Mye av arbeidet i 2012 var knyttet til etablering av nye rutiner og tilrettelegging av de fysiske arbeidsforholdene i konserveringsavdelingen. Samtidig har oppgradering av registreringssystemet Primus vært en viktig oppgave. Likeledes har planlegging, gjennomføring og vedlikehold av database og magasiner vært tunge oppgaver. Særlig utfordrende har det vært å etablere et magasin i kjelleren til Rasmus Meyers Samlinger i forbindelse med klargjøring for oppgradering av bygningen. Avdelingen har også hatt prosessen med å overføre gjenstander fra Vestlandske Kunstindustri-museums samling til Bevaringstjenestene i Salhus sitt fjernmagasin som en prioritert oppgave.

06. FORSKNING

Å utvikle en strategisk plan for forskning har stått i sentrum for aktiviteten dette første året med egen forskningsavdeling. Planen er utviklet i tett samarbeid med de ansatte som har forskerkompetanse og som inngår i museets forskergruppe. Planens handlingsdel skal rulleres hvert år og den gir retningslinjer for strukturering, organisering og finansiering av framtidig forskning. Skillet mellom faglig aktivitet og vitenskapelig forskning er ikke alltid like lett å trekke i museenes mangfoldige virksomhet hvor produksjon av utstillingskataloger har vært den sentrale kanalen for tekstproduksjon. Opprettelsen av en forskningsavdeling vil imidlertid innebære en sterkere vektlegging av fagfelle-vurderte tekster og publikasjoner. Og målet er at museet skal drive mer og bedre forskning. 15 personer av museets ansatte inngår i forskergruppen. Disse har deltatt på følgende forskningsseminarer og konferanser:

KONFERANSER

Line Daatland: «Vær smart – vær synlig. Samfunnsdeltakelse på nye plattformer» Museumsforbundets årsmøte 13. september 2012. Line Daatland var invitert til å holde innlegg på fagseminaret til Seksjon for kunst og kunstindustri. Varighet: 45 minutter.

Jorunn Haakestad: «Kunstmuseet som kampsone. Etterforskning av et karakterdrap» på Norsk kulturråds forskerkonferanse: Museale og arkivale praksiser. Varighet 30 minutter. Fagfelle-vurdert.

Tove Haugsbø: «Part two: The Astrup Seminar», Bergen/Jølster/Balestrand, 25.-27.mai 2012. arr. Sparebankstiftelsen DNB Nor. Presentasjon: «Astrup & Astruptunet», 1 time.

Tove Haugsbø: «En dag i museet», forskningsseminar, Kunstmuseene i Bergen – Sentrum, 4.juni 2012, arr. Visuell Kultur. Presentasjon: «Om relasjonen forskning/utstillingsarbeid: Astrup-utstillinga», 45 minutter.

Tove Haugsbø: «Hagen i museet» på forskningsseminaret «Museumsfortellinger og utstillingsestetik», Centre Franco-Norvegien en Sciences Sociales et Humaines Fondation Maison des Sciences de l'Homme, Paris, September 2012, arr. Visuell Kultur. Presentasjon: 45 minutter.

Tove Haugsbø: «The Critical Production of Display and Interpretation in Art History Art Museums, Research and Display», Universitetet i Stockholm, 24.-27. oktober 2012, arr. NORDIK 2012. Utan paper/presentasjon

Tove Haugsbø: «Astrup i utstilling», på «Museale og arkivale praksiser», Universitetet i Oslo, 29.-30. november 2012, arr. Norsk kulturråd. Presentasjon: 30 minutter, fagfelle-vurdert.

Nordicarthistory.orgs forskerkonferanse: Nordic.x presentation/representation/repression. Tove Haugsbø og Jorunn Haakestad deltok.

Trond Indahl: Nordisk Forum for formgivningsstudier, Göteborg, 25.-27.4. – paper: «Hvordan stille ut gammel gullsmedkunst? «Sølvskatten» i Permanenten Vestlandske Kunstindustrimuseum, Bergen».

Frode Sandvik: Innlegg «Bevegelser i det 20. århundre». Workshop om basisutstillinger. Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design, 1. juni 2012

Likørglass, Orrefors, 1930

NETTVERKSSAMLINGER

Forskergruppe visuell kultur, bestående av forskere fra Universitetet i Bergen og Kunstmuseene i Bergen, gjennomførte en ukes forskerseminar i Paris med tittelen: Museale fortellinger. Tove Haugsbø og Jorunn Haakestad deltok med innlegg på seminaret.

Jorunn Haakestad har deltatt på etableringsmøte for nasjonalt nettverk for forskningsledere og forskningskoordinatorer.

Jorunn Haakestad er med i styringsgruppen og en av initiativtakerne til Museal forskerlunsj, en kontaktarena mellom Universitetet i Bergen og Kunstmuseene. Hun er også medlem i redaksjonen for Kunst og Kultur.

Ekaterina Pasnak: Fagdag om lys organisert av Bevaringstjenestene, Museumssenteret i Hordaland. Bryggens museum – auditoriet, 20. januar 2012. Uten presentasjon.

Ekatarina Pasnak: Praktisk workshop i Oslo Nasjonal Biblioteket, 10.09-12.09.2012 «Behandling av kunst på papir med hydrogel av Gellan gum» med de italienske konservatorene Simonetta Iannuccelli og Silvia Sotgiu. Uten presentasjon.

Trond Indahl og Jorunn Haakestad: Forskningsnettverk, Nasjonalmuseet, 31.5 – 1.6: paper: «Eierskap, innhold og representativitet med utgangspunkt i kunstindustrimuseene», forskningsprosjektet «Komparativ studie av basisutstillinger i norske kunst- og kunstindustrimuseer». Dagsseminar.

Frode Sandvik: Introduksjon til utstillingen «Eg er det tilfeldig sin plan og meitemarken si ferd», Kabuso, Øystese 15. september 2012.

ARTIKLER, UTSTILLINGSKATALOGER, BOKKAPITLER

Tove Haugsbø: «Illustratøren Nikolai Astrup og den tapte boka», i Syn og Segn (årg. 119, 3/2012): 44-55 (11/96 sider). Oslo: Det norske samlaget 2012. ISBN: 978-82-521-8173-9

Jorunn Haakestad: «Om å skape en museumssamling. Munthe-samlingen ved Vestlandske Kunstindustrimuseum og Los Angeles County Museum of Art», i Tidsskrift for Kulturforskning, Oslo. 18 av 78 sider. Novus ISSN 1502 - 7473

Tove Haugsbø: «Det jævla krysset», i Nabolag (utstillingskatalog), upaginert (5/22 sider). Bergen: Tag Team Studio, september 2012. Fagfelleverdert.

Tove Haugsbø: Nikolai Astrup (1880-1928). Å møtast på ein klote på ein stad (utstillingskatalog, tospråkleg), s.8-31 (23/63 sider). Rosendal: Baroniet Rosendal 2011. ISBN: 978-82-7326-106-9 Fagfelleverdert.

Trond Indahl: «Christian Sundt – den første og avgjørende gaven», i Gaver. Permanenten Vestlandske Kunstindustrimuseum 125 år 1887-2012, s. 24-35 av 140. ISBN 978-82-9180846-8.

Trond Indahl: «Med sans for det vakre – Ann-Sofi Schou Hansens gave», i Gaver. Permanenten Vestlandske Kunstindustrimuseum 125 år 1887-2012, s. 102-09 av 140. ISBN 978-82-9180846-8.

Trond Indahl: «Fiolinenes Mona Lisa», i Gaver. Permanenten Vestlandske Kunstindustrimuseum 125 år 1887-2012, s. 122-27 av 140. ISBN 978-82-9180846-8.

Anne Britt Ylvisåker: «Edith Børs – ein storsamling i det stille», i Gaver. Permanenten Vestlandske Kunstindustrimuseum 125 år 1887-2012, side 60-71 av 140. ISBN 978-82-9180846-8.

Jorunn Haakestad: «Kinasamlingen og direktørene» i Språkkunst om kunst. Oslo 2012. Novus s.137 -155 av 177. ISBN 978-82-7099-694-0

Jorunn Haakestad: Turid Holter. I Soft magasin digitalt

Jorunn Haakestad: «Om gaver» i Gaver. Permanenten Vestlandske Kunstindustrimuseum 125 år 1887-2012, s. 102-09 av 140. ISBN 978-82-9180846-8.

Eli Okkenhaug: «Art and the Sexualised Human Being» i Desire utstillingskatalog, 2 av 53 sider. Bergen 2012. ISBN 978-82-91808-5

Formidling/utvikling av formidlingsverktøy

Tove Haugsbø: Fagforfatter, prosjektassistent og administrator for forskingsweben www.nikolai-astrup.no (lansert 8. september 2011), engelsk versjon www.nikolai-astrup.no/en (lansert 1. januar 2012)

BIBLIOTEKENE ved Vestlandske kulturindustri-museum / Bergen kunstmuseum

Tilvekst

Biblioteket hadde i 2012 en tilvekst på 522 bind, 362 på BKM, 160 på VK. Andelen av samlingen som er elektronisk registrert per 31.12.2012 er 6078 (BKM: 1182, VK: 4895). Det er ikke foretatt kassasjon i 2012. Per 31.12.2012 er bokbestanden på Vestlandske Kunstindustrimuseum 25.263 bind. Antallet bind på Bergen Kunstmuseum er mer usikkert men anslås å være ca. 4862.

Utlån

Biblioteket hadde 12 aktive (registrerte) lånere i 2012. Antall utlån registrert i 2012 var 32 titler. 4 av disse på Bergen Kunstmuseum, 28 på Vestlandske Kunstindustrimuseum.

På Vestlandske Kunstindustrimuseum ble totalt 6 dokumenter innlånt gjennom fjernlånsystemet. Av disse var 1 en bok, og 5 var kopier. På Bergen Kunstmuseum var det totalt 36 titler som ble innlånt. 28 av disse var bøker, mens 8 var kopier. Biblioteket har totalt sendt ut 229 titler som fjernlån.

Gaver og bytte

Biblioteket mottok 96 gaver; 67 på BKM og 29 på VK. Våre bytteforbindelser sendte oss 63 titler, 60 på BKM og 3 på VK, i tillegg til program, innbydelse o.l.

Personale

Bibliotekar Anne Haugen Phil var tilknyttet kunstmuseene i første halvdel av 2012. I andre halvdel av året har biblioteket vært ubemannet.

Oppsummering

Grunnet manglende registrering av aktiviteten i biblioteket i andre halvdel av 2012 er sammenligningsgrunnlaget med foregående år vikende. Antallet innlån har likevel klart økt siden foregående år.

Detalj av skap, Antwerpen, ca. 1680

Formidling til barneskole-
elever i Permanenten

07. FORMIDLINGS-AVDELINGEN

Formidlingsavdelingen ved Kunstmuseene i Bergen formidler kunst, kunsthåndverk og design i våre fire bygg i sentrum; Permanenten, Stenersen, Rasmus Meyers Samlinger og Lysverket. Tallene i årsrapporten er basert på samlet besøkstall på alle våre fire bygg.

Formidlingsvirksomheten omfatter alle publikumsgrupper, men har et spesielt fokus på formidlingstilbud til barnehage, grunnskole (Den kulturelle skolesekken) og videregående skole. Alle omvisningstilbud til barnehager og skoler er gratis.

Det voksne publikum har fått tilbud om ukentlige åpne omvisninger, foredrag og andre arrangementer i tilknytning til de faste og skiftende utstillingene. I tillegg har det blitt holdt bestilte lukkede gruppeomvisninger. Barnefamilier har fått spesielt tilpassede tilbud i Barnas kunstklubb og i de åpne, gratis familieverkstedene.

Nøkkeltall:

Antall formidlingsarrangementer totalt: 1.351

Antall skole- og førskolegrupper i organisert undervisning: 1.008

Antall barn/unge i organisert undervisning (omvisning og verksted): 21.447

Antall omvisninger og åpne arrangementer for voksne: 170

Antall familiearrangementer: 26

Barnehager og Den kulturelle bæremeisen (DKB)

Museet har dette året hatt formidlingstilbud til alle barnehagene i Bergen, også for de barnehagene som ikke har vært tilknyttet Den kulturelle bæremeisen. Sistnevnte formidlingstilbud ble finansiert av formidlingsbudsjettet. I 2012 kunne vi, grunnet bedre bemanning, fokusere sterkere på tilbud til alle barnehager. Flere omvisningstilbud og utprøving av enkle verkstedstilbud resulterte i et større antall grupper med barnehager i forhold til 2011. Vi ønsker fortsatt fokus på barnehagene, og vil videre

fremover sette av tid og ressurser som skal brukes på formidlings- og verkstedstilbud til denne gruppen besøkende.

Antall besøkende grupper: 199

Antall besøkende barnehagebarn: 2.442

Den kulturelle skolesekken (DKS)

Museet mottar midler for å utvikle og opprettholde formidlingstilbud av høy kvalitet for elever i grunnskolen. Formidlingstilbudene knyttet til DKS skal legge spesielt tilrette for grunnskoleelevers møte med kunstuttrykk av både historisk og samtidig karakter. Barna tar aktivt del i undervisningen i nyskapende pedagogiske opplegg som omfatter både utstillings- og verkstedstilbud.

Museet har i 2012 videreført satsningen på verksteder og taktillæring. Museet legger vekt på at elevene får møte profesjonelle kunstnere på museet, og verkstedene ledes eller utvikles som regel i

samarbeid med kunstnere eller andre med relevant kompetanse.

Småtrinnet/1. – 4. trinn:

6 omvisningstilbud knyttet til de faste samlingene, 4 knyttet til de skiftende utstillingene, 11 verkstedstilbud.

Mellomtrinnet/5. – 7. trinn:

9 omvisningstilbud knyttet til de faste samlingene, 5 knyttet til de skiftende utstillingene, 13 verkstedstilbud.

Ungdomstrinnet/8. – 10. trinn:

9 omvisningstilbud knyttet til de faste samlingene, 5 knyttet til de skiftende utstillingene, 9 verkstedstilbud.

I tillegg kom skoleomvisninger i de faste samlingene, med spesialtilpassede omvisninger rettet mot tema gruppene arbeidet med på skolen.

Maleverksted for småtrinnet

Museets formidlingsavdeling arrangerte en fylkesturne, med delfinansiering fra fylkeskommunen. Tema var «Internasjonal motedesign». I omvisningen deltok 49 grupper, og samme antall i verksted. 1.099 elever deltok på omvisning, og det samme antall elever i verksted.

Antall grunnskolegrupper i organisert undervisning: 405
Antall grunnskolegrupper i verksted: 222
Antall grunnskoleelever i organisert undervisning (inkl. verksteder): 14.201

Videregående skole

Grupper fra den videregående skolen fikk tilbud om tilpassede omvisninger i alle våre skiftende utstillinger dette året. De fikk også tilbud om tilpassede omvisninger i alle de faste samlingene.

Antall skolegrupper: 231
Antall personer: 4.804

Høgskolegrupper

Besøk fra grupper fra høgskolene har vært jevnt stigende de siste årene. Spesielt grupper med førskole- og lærerstudenter som ønsker omvisning med tema «Hvordan formidle kunst til barn?» har bidratt til å trekke opp besøkstallene for denne gruppen.

Antall grupper: 44
Antall personer: 852

Det voksne publikum

Åpne omvisninger på norsk holdes lørdager og søndager gjennom hele året. Disse omvisningene er i hovedsak knyttet opp mot de skiftende utstillings-tilbudene. I sommersesongen holdes det i tillegg åpne omvisninger på engelsk i Munch-salene i Rasmus Meyers Samlinger.

Antall åpne omvisninger: 157

Bestilte omvisninger

En rekke private grupper, institusjoner og bedrifter bestilte omvisninger i 2012, både på dag- og kveldstid, i ukene og i helgene.

Antall bestilte omvisninger: 50 grupper / 939 personer

Foredrag og presentasjoner

I forbindelse med utstillingen «Real Life Stories» ble det holdt en egen foredragsrekke på 5 foredrag. 3 av foredragene ble holdt i 2012, og 275 personer deltok.

Kulturnatten

Hvert år arrangerer byens kulturaktører Kulturnatten, i samarbeid med Bergens Tidende. Permanenten, Lysverket og Stenersen holdt åpent med gratis adgang. Programmet besto av omvisninger, konserter, verksted og andre publikumstilbud. Samlet antall besøkende: 806 personer

Barnas kulturhelg

Barnas kulturhelg er et årlig fellesarrangement der byens kulturaktører, i samarbeid med Barnas Hus og koordinator Greta Evjen, tilbyr kulturarrangementer til barn.

Museet kunne i år tilby gratis adgang til alle arrangementene begge dager. Arrangementene var godt besøkt og tilbudene bestod av Rebus og drage-lyktverksted, papirverksted, omvisninger i Nikolai Astrup-samlingen og omvisning og praktiske oppgaver i KunstLab.

Tilbud til barnefamilier

Det ble holdt 14 åpne dropp-inn familieverksteder, med gratis adgang for barnefamilier. Verkstedene ledes av våre verkstedsansvarlige, og er svært godt besøkt.

I det åpne tegnerommet i Stenersen, samt i KunstLabs aktivitetsrom ble det gjennom hele året lagt ut ulike tegne- og aktivitetsoppgaver beregnet for besøkende barnefamilier. Oppgavene var knyttet opp mot tema i både de faste og de temporære utstillingene. Aktivitetsrommene er selvstyrte og ubemannede tilbud til våre besøkende.

Pictura og ny kunstklubb for barn

Pictura har vært Kunstmuseene i Bergen sin kunstklubb for barn i alderen 4-12 år. Høsten 2012 ble Pictura lagt ned og museet lanserte Barnas kunstklubb, samt nytt kunstkurs for barn.

I 2012 hadde Pictura 91 medlemmer som fikk tilbud om å gå over til den nye kunstklubben. På tampen av 2012 hadde den nystartede Barnas kunstklubb 140 medlemmer og kunstkurs for barn var fullt.

Seminarer og studieturer

Museet arrangerte ingen seminarer selv dette året, men utvalgte representanter for formidlingsavdelingen deltok på åtte seminarer:

Nasjonalmuseet: «Hvordan skape relevante, morsomme og meningsfulle utstillinger for dagens og morgendagens publikum?»

Kunstmuseene i Bergen: Digitalisering - The Real Thing.

Norges Museumsforbund: Med prosjektledelse som verktøy.

Vestnorsk Filmsenter: Kjølnkonferansen, Film på museer, kulturhus og bibliotek.

KORO Haukeland sykehus: Performativt kunstprogram - med fokus på barn, kunst og deltagelse
Utviklingsforum/Barnehageforum: Lek for livet, Nordiske impulser.

Bergen kommune: Kunst og psykisk helse. Ute i lyset sprekker trollene.

Barn i byen, Språkfolk, DNB Scene: Kunsten å skape god dialog Festspillene.

Formidlingsavdelingen foretok studieturer til: Utstillingen «Kongelige reiser», Nasjonalmuseet, Oslo (2 ansatte).

Utstilling om Mansdju, det siste keiserdynastiet i Kina i Casa del Carraresi, Treviso, og Triennale design museum, Milano, Italia (2 ansatte).

Utstillingen «Tony Matelli - A Human Echo» på ARoS, Århus, Danmark (2 ansatte).

Formidlingsavdelingen var invitert til å delta med innlegg på følgende arrangementer:

Nasjonalmuseet/Forskerforbundets avdeling ved Nasjonalmuseet, Oslo: Formidlingsprofil og strategier knyttet til KunstLab-prosjektet.

KORO, utsmykkingsprosjekt i tilknytning til planlagte nybygg på Haukeland sykehus, Bergen: Performativt kunstprogram - med fokus på barn, kunst og deltagelse.

08. INFORMASJONSAVDELINGEN

Kunstmuseene i Bergen har fått mye medieomtale i 2012 og er uten tvil også den mest omtalte kulturinstitusjonen på Vestlandet. I 2012 har museet fått mer oppmerksomhet også i riksmidier takket være utstillinger som Real Life Stories og Gavebordet og den internasjonale pianokonkurransen på Trolldhaugen. Det ble også en del oppmerksomhet rundt den store Munch-utstillingen i Danmark og museets planer om eget Munch-museum i Bergen. I tillegg har museets direktør vært svært aktiv i den politiske kulturdebatten.

Ifølge tall fra Retriever (medieovervåkning) har Kunstmuseene i Bergen blitt omtalt i trykte medier til en stipulert annonseverdi på 78 millioner kroner i 2012.

Pressemeldinger

I 2012 ble det sendt ut totalt 43 pressemeldinger for alle avdelingene i Kunstmuseene. Syv av disse ble sendt til utenlandsk presse i forbindelse med utstillingen Real Life Stories og pianokonkurransen på Trolldhaugen.

Nyhetsbrev

I 2012 ble det sendt ut 19 nyhetsbrev til ca. 1700 abonnenter. Gjennom nyhetsbrevet publiseres aktuelle nyhetssaker fra museets nettsider og informasjon om utstillingsåpninger, konserter og andre arrangementer.

Internett

Kunstmuseenes nettside er fortsatt museets viktigste informasjonskanal. Ifølge Google Analytics var det 89 564 besøkende fra 130 land på museets nettside i 2012. Av disse var 57 495 unike besøkende. Dette er en bra økning fra året før hvor nettsidene hadde besøk 76 013 hvor av 45 154 var unike besøkende. Nettsidene til pianokonkurransen hadde 17 419 besøkende fra 78 land. Av disse var 7009 unike besøkende.

Intranett

Museets intranettside har blitt flittig oppdatert i løpet av året med aktuelle nyhetssaker, møtereferat, ulike skjemaer og annen relevant informasjon. Nytt av året er at direktøren har fått sin egen spalte.

Film

Samtlige konkurransekonserter fra Edvard Grieg internasjonale pianokonkurransen ble streamet via konkurransens egne websider. Konkurransen ble fulgt direkte fra over 70 land i løpet av konkurransen.

I samarbeid med studenter fra Universitetet i Bergen ble det produsert en egen film om monteringen av Ai Weiweis trekuler i Tårnsalen. Denne filmen gikk i loop på to skjermer under hele visningsperioden. I tillegg ble den kjørt som forfilm til dokumentaren om Weiwei (Never Sorry) som ble vist under Bergen internasjonale filmfestival (BIFF) i oktober 2012.

Sosiale medier

Bruken av sosiale medier har økt betraktelig i 2012. Spesielt Bergen kunstmuseum var aktive med daglige oppdateringer på Facebook. På Twitter har museet operert med en felles konto som har ble oppdatert flere ganger i uken. Det ble etablert en egen Twitter-konto for Real Life Stories. Museet fikk også sin egen konto på Instagram høsten 2012. En offentlig undersøkelse plasserte Kunstmuseene i Bergen godt inne på «10 på topp-listen» over aktive norske museer på sosiale medier i 2012.

Nytt navn, ny design, nye nettsider

Informasjonsavdelingen har i løpet av 2012 brukt mye tid og ressurser på merkevarebygging rundt nytt navn på museet som lanseres i løpet av våren 2013. Ny logo og nytt design for hele sentrumsavdelingen er utviklet og skisser til nye nettsider ble klare i løpet av året. Informasjonssjefen har også vært aktivt med i arbeidet med museets tiårige strategiplan som ble presentert sommeren 2012.

Personale

Følgende personer har vært tilknyttet informasjonsavdelingen i 2012:
Henrik Berg, informasjonssjef (100 %)
Maria Tripodanos, informasjonskonsulent (100 %)
Hilde Joranger Mæland, seniorrådgiver (60 %)
Dag Fosse, fotograf (100 %)

09. MARKEDSAVDELINGEN

Markedsavdelingen betjener alle museets avdelinger fra sitt kontor i Lysverket. Avdelingen består av markedssjef John Steinar Hovland, markedskonsulent Kari Anne Østrem, markedskonsulent Maria Parry (i permisjon) og Tina Fure Hayes (vikar).

Sentrumsavdelingen, Troldhaugen og Lysøen var alle representert på Bergen Reiselivslags årvisse Workshop for førstelinjepersonellet i de regionale reiselivsbedriftene. Årets arrangement var lagt til Bergen Sjømatsenter på Torget.

Arbeidet med butikkene i sentrum har i 2012 vært ledet av Maria Parry og Kari Anne Østrem. Espen Kjelling og Azar Alsharif har vært bokhandler i butikken i Stenersen. I tidsrommet 2010–2012 har omsetningen ved butikkene i sentrum økt med 84%. I mai utvidet avdelingen satsingen til også å inkludere butikk på Permanenten.

Markedsavdelingen er representert i Virkes nettverk for muser og reiseliv. Nettverket hadde to samlinger i Oslo og en i London i 2012. Avdelingen representerer også museet i Norsk Publikumsutvikling og i NCE Tourism/Fjord Norge.

Avdelingen har også deltatt på varemesse på Lillestrøm, seminar/messe i London og på Color Line konferansen på Kiel-fergen. I april var hele avdelingen på studietur til H. C. Andersen museet i Odense. Museet har et svært godt samarbeid med Bergen Reiselivslag, som gjør et uvurderlig arbeid for alle museets avdelinger. Gjennom Reiselivslagets deltagelse på messer og konferanser blir Kunstmuseene presentert for potensielle kunder rundt om i hele verden. De ansatte ved Turistinformasjonen i Bergen gjør alle en flott innsats med å presentere Kunstmuseenes avdelinger og aktiviteter for de som besøker byen gjennom hele året.

Besøkstall 2012: 186 122 (2011: 191 221)

Billettinntekter, konserter, kafe 2012: kr. 8 613 509 (2011: kr. 7 842 209)

Omsetning i butikkene i 2012: kr. 3 833 982 (2011: kr. 3 273 068)

Fra åpningen av «Gavebordet»

Ole Bulls villa på Lysøen

10. OLE BULL MUSEUM LYSØEN

I 2012 har vi hatt en liten økning i besøkstallet i forhold til 2011, og en fin økning i inntektene på nesten 12 %.

Turistsesongen sett under ett har gått greit uten de store utfordringene. Lysøen har en flott stab med sesongansatte kapteiner og guider som gjør sitt beste for at våre besøkende skal få en fin opplevelse på Lysøen.

Vi har hatt en utfordrende arbeidssituasjon på øyen ved at den ene vaktmesteren har vært sykmeldt fra 70 til 100 % frem 1/9. Dette har til tider ført til stor arbeidsbelastning på den andre vaktmesteren og avdelingsdirektør.

UTADRETTET VIRKSOMHET

Besøk

Totalt antall besøkende i Ole Bulls villa i 2012: 7.603 (2011: 7.293)

Museet var åpent for omvisninger hver dag fra 18. mai til 31. august, samt søndagene i september. Private grupper ble mottatt fra 4. mars til 1. november.

Enkeltbesøkende var 3.505 (3.654) fordelt på 2.969 (3.082) voksne og 536 (572) barn. Besøkende med Bergenskortet: 116 (230), herav 115 (219) voksne og 1 (11) barn.

Gruppebesøk: 3.762 (3.363) personer fordelt på 85 (82) grupper. Herav deltok 1.282 på konsert, Skoleklasser: 7 (6), til sammen 192 (230) personer, barnehager: 3 (6), til sammen 70 (117) personer

Antall ikke betalende gjester: 218 (4).

Konserter

Det ble holdt tre offentlige konserter, herav to arrangert av Lysøens Venner, 10 konserter for Festspillene i Bergen og 11 private konserter. Herav konsert for Oslo Kammermusikkfestivals venneforening og konsert i forbindelse med Grieg Competition.

Aktiviteter

I samarbeid med Lysekloster Idrettslag og Lysøens Venner ble turmarsjen "Lysøen Rundt" arrangert søndag 20. mai. Det var 19. gang marsjen ble arrangert og i alt 736 personer deltok.

Festspillene i Bergen arrangerte 10 konserter på Lysøen i 2012. I pinsen; 26., 27. og 28. mai til sammen seks konserter med Arve Tellefsen og Håvard Gimse. Lørdag 2. juni og søndag 3. juni fire konserter med Henning Kraggerud og Christian Ihle Hadland.

Vi har som tidligere år deltatt på Bergen Reiselivslags Info work shop som i 2012 ble arrangert i den nye Turistinformasjonen.

Lysøen er gjennom hele skoleåret, ca en gang pr. uke, arena for skoleelever med spesielle behov.

SAMLINGENE

Fioliner

Ole Bulls Vuillaume fiolin og en "Ole Bull-fiolin" er kontrollert og ettersatt av fiolinmaker Amnon Weinstein.

Til samlingene har vi kjøpt en bue på eBay som har Ole Bulls navn innbrent.

GAVER

Fra Leiv B. Klaveness har vi mottatt en fiolin med Ole Bulls navn innbrent på baksiden. Dette er en av mange fioliner som bærer Ole Bulls navn, og som ble produsert for det meste i Tyskland på slutten av 1800-tallet.

Fra familien Bache Gabrielsen har vi mottatt som gave et piano som iflg. familiehistorien har tilhørt Ole Bull. Pianoet er laget i Bergen av instrumentmaker Aarestrup, og på Lysøen er det dokumentasjon på at Aarestrup arbeidet på et pianoforte for Ole Bull.

Lysøenutvalget har overført kr. 95.000,- til Museet Lysøen. Dette er midler som er mottatt fra Sparebankstiftelsen DnB NOR øremerket "prosjekt oppvarming" i Ole Bulls villa.

Lysøens Venner har overført kr. 129.250,- til Museet Lysøen til betaling av gjestekaien, noen arbeid gjenstår.

VEDLIKEHOLD BYGNINGER, NATUROMRÅDET, TRANSPORTMIDLER

Ole Bulls villa

Deler av altanen i front er malt. Trapper altan samt trapper, rekkverk og plating ved publikumsinngang er malt.

Taket i musikkhallen er støvsuget og alle gulvene skurt med grønnsåpe.

Varmepumper er installert i musikkhallen, anegalleriet og kontoret. Dette ble finansiert med midler mottatt via Lysøenutvalget fra Sparebankstiftelsen DnBNOR.

Blikkenslager har begynt arbeidet med å skifte deler av takrennene med kopier av de gamle med "svanehals" og kopp.

Det er innkjøpt lydanlegg for avspilling av musikk i musikkhallen. Publikum får nå høre Ole Bulls musikk når de kommer inn i villaen, før omvisningen starter.

Kafébygning

Ny varmtvannsbereider innkjøpt, ellers vanlig vedlikehold utført.

Gamletunet

Vanlig vedlikehold utført.

Det er igangsatt opprydningsarbeid for å få bort materialer og utstyr som er lagret på tunet.

Oppsynsmannsbolig

Etter at vaktmesteren flyttet ut i september ble det avdekket at gulvet hadde store skader/riper. Disse ble vurdert til å være så dype at furugulvet ikke lot seg slippe ned. Det ble derfor bestemt å legge laminatgulv i store deler av første etasje.

Vinduer og vegger i stue er malt og i allrom/gang er veggpanelet malt.

Naturareal, skog, miljø

Ved Heimavann er det hugget en del trær rundt området der det skal bygges lager/grindverksbygg. Det

er innkjøpt stein til fundament, samt grus og pukk til tomt og vei for Grindverksbygget.

Det er kjøpt inn ny gressklipper.

Det har også i 2012 vært en del skade på skogen etter kraftig vind og storm. En del trær har rotveltet, blant annet en gran på mer enn 30 meter like bak villaen. Det ble heldigvis ingen skade på strømledning eller bygninger, men flere andre trær måtte felles etter at de ble skadet i dette rotveltet. Jule-treet på Gamlekaien knakk tvers av i den samme stormen. Takk til Anders H. Stub fra Lysøenutvalget for god hjelp til å rydde.

Det ble kjørt ut ca 1.000 hl skjellsand i 2012.

Museet Lysøen har inngått samarbeid med Kriminalomsorgen. I beretningsåret har vi hatt to personer utplassert. En av disse var faglært murer og entreprenør. Sammen med vaktmester har han bygget opp igjen begge trappene ved Gamlekaien. Til disse arbeidene ble ny blandemaskin innkjøpt.

Kai og parkeringsplass Buena kai

Parkeringsplassen langs fylkesveien er asfaltert og parkeringsplasser og to bussoppstillingsplasser er markert. Også parkeringsplassen på kaiområdet er asfaltert og merket. Videre er det fylt ut og bygget ny mur ved innkjørselen til kaien, og det er markert gangfelt for publikum. Dette gir en bedre innkjørsel til kaiområdet og sikrere adkomst for publikum. Os Kommune eier den gamle dampskipskaien på Buena og tar seg av vedlikeholdet av denne. Her er også et kommunalt toalett som Museet Lysøen tar seg av renhold etc. for i sesongen.

Skysstjenesten til Lysøen

Skyssbåten "Ole Bull" fikk noen få pålegg ved årskontrollen på Austevoll. I tillegg er det konstatert og tydelig påtalt tæring og råteskader i skroget. Båten er over 50 år og moden for utskifting. Teppene om bord og VHF batteriet er skiftet, og ny inverter innkjøpt.

På motorbåten Sylvea måtte giret og begge batteriene skiftes. I løpet av få år er også Sylvea moden for utskifting. Denne båten er helt nødvendig for

driften av Lysøen. Den er i bruk hver dag hele året til fraktning av personale, musikere, varer og utstyr.

Lysøenutvalget

Også i 2012 har Lysøenutvalgets medlemmer vært sterkt engasjert i driften av Lysøen. Utvalget har fått tilsagn om støtte på inntil kr. 250.000,- fra Kunstmuseene i Bergen til forprosjekt "Ny båt" til Lysøen. Utvalgsmedlemmene er til uvurderlig hjelp og god støtte. I tillegg stiller de med praktisk hjelp i skogen, tegning av kart til turstier etc.

Andre støttespillere

Medlemmer fra Os Rotary og Os Turlag raket veiene før sesongstart. Til sammen deltok ca. 35 personer fordelt på to dager.

Bergen og Omland Friluftsråd har vært behjelpelig med båttransport av steinbenker og piano.

Vi takker våre støttespillere for god hjelp!

Aprillkveld på Troldhaugen

Grieg Internasjonale Pianokonkurranse, generalprøver i Grieghallen

11. EDVARD GRIEG MUSEUM TROLDHAUGEN / SILJUSTØL MUSEUM

Edvard Grieg Museum Troldhaugen er et av verdens mest autentiske og unike kunstnerhjem, foruten en av Norges fremste turistattraksjoner. Med rundt 320 konserter i året er vi også en av Norges største konsertarrangører av klassiske konserter. Siljustøl Museum er komponist Harald Sæveruds hjem, og var Vestlandets største privatbolig da den ble bygget i 1939. Stedet har også 176 mål tomt (skog og parkområde), som forvaltes av museet.

TROLDHAUGEN

Aktiviteter og konserter

Vår ambisjon om å vitalisere konserttilbudet utenfor turistsesongen med byens befolkning som målgruppe, ble videreført i 2012. Utfordringen på vårparten var at konsertsalen, Troldsalen, var stengt for oppussing helt frem til juni. Søndag 22. januar hadde vi åpent hus for hele familien i samarbeid med samtidskonsertarrangør, Avgarde. De ti påfølgende søndagene arrangerte vi konsertserien «Påfyll» i Villaen, primært med lokale musikere. I april gjennomførte vi teaterfesti-

valen «Ikke akkurat gjenganger» med forestillinger i Villaen, foruten samtaler, konserter og foredrag. På Edvard Griegs fødselsdag 15. juni åpnet vi sommersesongen med konsert og stor hagefest, i en splitter nyoppusset Trolds sal.

Vi kalte sommerserien vår «The Sound of Norway». Kjernen i serien var 10 pianister som fikk hver sin uke der de åpnet med en større solo- eller kammermusikkrecital og deretter spilte opptil 28 påfølgende minikonserter, dvs. privatkonserter og offentlige lunsjkonserter hver dag fra 7. juni til 30. september. Åpningstiden for museet var kl. 09.00–15.00 hver dag utenfor hovedsesong, og kl. 09.00–18.00 hver dag fra 1. mai til og med 30. september.

Fra 1. - 8. september arrangerte vi i 2012 «The 13th International Edvard Grieg Piano Competition» på Troldhaugen for første gang. Med en topp internasjonal jury, et bredt og tett program og ca. 24 deltakere fra 13 land, ble det et banebrytende arrangement for vår virksomhet. De tre første rundene ble spilt i Trolds sal mens finalen ble spilt i Grieghallen med Bergen Filharmoniske Orkester. De som

ble slått ut tidlig i konkurransen, fikk konsert i regionen (Voss, Øystese, Nordhordland og Valenheime/Sveio). Alle fikk tilbud om privat overnatting hos Troldhaugens Venner, foruten felles stor middag på Bellevue Restaurant og konsert med den internasjonale stjernepianisten Marc André Hamelin i Håkonshallen. Sistnevnte satt også i juryen, sammen med bl. a Einar Steen-Nøkleberg og Leif Ove Andsnes. NRK 1 TV produserte en 30 min dokumentar om konkurransen, som ble sendt i desember 2012. Arrangementet var både offentlig (kommune og fylke) og privat finansiert, med Stiftelsen Kristian Gerhard Jebsen som hovedsponsor.

I tillegg hadde vi et sterkt fokus på barn, med påskekrim-forestillingen «Finn frosken» for barn i hele påsken (11 forestillinger og nesten 700 besøkende). I høstferien hadde vi Trollomvisning for barn (7 forestillinger, 315 besøkende). Vi fortsatte dessuten tradisjonen med «Jul i Komponisthjemmene». Søndag 9. desember samlet 65 barn og voksne seg til juletrepynting i Villaen med fortellinger, konsert og juleverksted.

Festspillene

Festspillene avholdt 9 konserter i Villaen på Troldhaugen med til sammen 319 publikummere. Grunnen til det lave antallet, skyldtes at Trolds salen var stengt i hele tidsrommet. Siljustøl Museum, som i mange år huset kammerkonserter under Festspillene var kun inne i Festspillenes program gjennom å gi noe økonomisk bidrag til familiedagen den 3. juni, som trakk nærmere 1000 mennesker.

Oppsummert besøk konserter

«Avgarde» (22. jan):	85 personer
«Påfyll»-serien i Villaen 10 konserter:	433 personer
Ibsen-festival (april):	140 personer
Hagefest/åpning av Trolds sal 15. juni:	190 personer
Søndagskonserter juni-august (11 stk):	856 personer
Private konserter/Cruisekonserter (162 stk):	9.369 personer
Lunsjkonserter juni-september (108 stk):	6.676 personer
Grieg Internasjonale Pianokonkurranse: 120 pr. dag i 5 dager:	600 personer
Utleiekonserter, 13 arrangementer:	1.115 personer
Festspillene Villaen, 9 arrangementer:	319 personer

Åpen familiedag på Siljustøl

Barneprosjekter:

Finn Frosken (hver dag i hele påsken), 11 arrangementer:	694 personer
Trollforestilling (hver dag i høstferien), 7 forestillinger:	315 personer
Juleverksted/forestilling:	65 personer
SUM:	20.857 personer

Økonomi

Etter at Grieg Internasjonale Pianokonkurranse kom inn i vårt budsjett, er inntektene i budsjettet vårt nå fordelt slik: ca. 60 % egeninntjening og ca. 40 % offentlige tilskudd. Det innebærer at vi i realiteten må tjene inn nærmere 1 million kroner på konserter og aktiviteter for å kunne betjene de daglige driftsutgiftene ved museet. Dette gjør oss særlig sårbare i tider med internasjonal finanskriser kombinert med høye pensjonsoppgjør og prisjusteringer hjemme. Vi har i løpet av det siste halvannet år sagt opp en fulltidsstilling, og vi har nedskalert konsertaktiviteten betydelig på sommerstid. Vi har i tillegg et veldig stort varelager på Trolldhaugen, som vi har hatt med oss i mange år. Når regnskapet for 2012 viser et underskudd på ca. 500.000 kr skyldes

det i sin helhet at vi har nedskrevet verdien på varelageret med denne verdien, for å nærme oss en reell markedsverdi på varebeholdningen.

Besøk / butikk

Til tross for at Trolldsalen var stengt for ombygging frem til 15. juni, klarte vi likevel å ha et tilnærmet uendret besøkstall i forhold til 2011. Inntektene fra privatkonserter og utleie av salen gikk naturlig nok noe ned og krisen i verdensøkonomien preger også turisttilstrømmingen til Norge og dermed også til Trolldhaugen. De ulike landenes andel av besøket er derimot relativt konstant med Norge som det største markedet, fulgt av Russland, USA og Japan. Tyskland og Storbritannia viser en tilbakegang, mens Spania øker. Unike besøkende til villaen/museet på Trolldhaugen i 2012 var 71.658. Det totale antallet som benytter seg av rekreasjonsområdet og museumsområdet er svært mye høyere.

Omsetningen i museumsbutikken er fortsatt god, selv om det merkes at turistene er noe mer tilbakeholdne med å handle enn de var for bare 2-3 år siden. Fortsatt utgjør salg av innspilt musikk hovedtyngden (45 %) av den totale omsetningen.

Likevel er dette en nedgang i forhold til 2011, som må forventes å fortsette de neste årene i takt med at CD-mediet mister sitt markedsterreng. For å demme opp for nedgangen i omsetningene av innspilt musikk, har vi siden 2009 hatt en bevisst satsning på gaverelaterte artikler. Andelen av disse varene utgjør nå 19 % av den totale omsetningen. Hovedlinjene i denne satsningen har foregått langs to hovedlinjer: Griegs maskoter (frosken, grisen og trollet) og mindre, billige, lette "plukkvarer" som magneter, bokmerker, veskehengere, pussekluter osv. Det forventes at disse varene vil ha en fortsatt omsetningsvekst de neste 3-4 årene.

Marked

Av store markedstiltak ble det i 2012 inngått en større avtale med Turistbuss Bergen om bussturer til Trolldhaugen hver dag i sommersesongen. Dessverre hadde ikke selskapet den inntjeningen de ønsket, og la beklageligvis ned bussdriften etter bare to uker i juni.

Bygningsprosjekter

I 2012 var det store løftet bygningsmessig en totalrenovering av konsertsalen, Trolldsalen. Med ca. 1 million offentlige kroner til skifting av ventilasjonsanlegg genererte vi i løpet av vel ett år ca. 14 millioner kroner i privat finansiering.

I august fikk vi også 500.000 kr fra Trolldhaugens Venner som tilskudd til nytt flygel. Ved salg av flygelet som stod i Trolldsalen, klarte vi å kjøpe et nytt flygel til 1.200.000 kr. Sammen med pianist Leif Ove Andsnes tok vi ut det nye flygelet på Steinways fabrikk i Hamburg. Flygelet kom på plass som planlagt i august, rett før pianokonkurransen.

Vi har i tillegg gjort en oppgradering av alarmsystemet, og det er også foretatt målinger av Villaen for å kunne ha kontroll på bygningsmassenes bevegelser, slik at det holdes kontroll med at bygningen «siger» noe. Komponisthytten har dessuten gjennomgått et mindre konserveringsprosjekt.

Konferanser

Vi deltok på Litteraturnettverkets konferanse på Garborgsentret, 18.-19. oktober.

SILJUSTØL

Barn/unge:

Vinteren 2012 gjennomførte vi for første gang «Et eventyrlig møte med Harald Sæverud», et skreddersydd prosjekt for førskolebarn. Alle barnehagene

i Ytrebygda bydel og et utvalg barnehager fra Fana bydel fikk tilbud om å delta. 21 barnehager meldte seg og vi gjennomførte 19 forestillinger. Medvirkende var egen stab og pianist Rune Alver. Vi hadde god dialog med barnehagene på forhånd og vi forberedte dem godt til besøket. Evalueringen fra deltagerne viste stor entusiasme. 401 barn/lærere deltok i prosjektet.

I mars ble det vist 18 forestillinger for 10. klassinger fra Fana og Ytrebygda bydel i Storstuen på Siljustøl, med utdrag fra «Peer Gynt» av Henrik Ibsen, med Harald Sæveruds musikk. Samtlige ungdomsskoler i Fana og Ytrebygda bydel var invitert, og seks skoler deltok. Skuespiller Frode Rasmussen framførte monologer fra Peer Gynt. Skolene fikk tilsendt et tilpasset pedagogisk opplegg på forhånd, til forberedelse. Evalueringen viste at skolene var svært fornøyde med prosjektet. Til sammen deltok 512 elever/lærere.

Andre konserter/aktiviteter

For lokalbefolkningen arrangerte vi i februar minifestivalen «Harald for begynnere» og for Griegakademiets studenter samarbeidet vi om «Siljustølseminaret» i mai. Som sedvanlig feiret vi også Sæveruds bursdag den 17. april, denne gang med pianist Joachim Kwetzinsky, som samlet fullt hus.

Vi hadde også to større familiedager, først 3. juni, og deretter julegrantenning på eiendommen den 8. desember i samarbeid med blant annet Råstølen Velforening og Siljustøls Venner. Begge arrangementene samlet rundt 1.000 besøkende og var svært viktige for å forankre museet i lokalbefolkningen.

Oppsummert publikumsbesøk

Barnehageprosjekt (19 forestillinger):	401 barn
«Peer Gynt» (18 forestillinger):	512 elever/lærere
«Harald for begynnere»:	46 personer
«Bursdag 17. april»:	45 personer
«Siljustølseminaret»:	210 personer
«Familiedag», 3. juni:	ca. 1.000 personer
«Julegrantenning», 8.des:	ca. 1.000 personer
Privatkonserter, 3 stk:	ca. 67 personer

Sum besøkende til konserter/arrangementer:	3.281 personer
Besøkende kun til museet:	216 personer

Totalt: 3.497 besøkende på Siljustøl Museum i 2012.

Fra åpningen av «Real Life Stories»

Hagefest på Troldhaugen på Griegs fødselsdag 15. juni

12. VENNEFORENINGER

Venneforeningene er viktige støttespillere for «sine» museer. Medlemmene har gratis adgang til sine respektive museer og inviteres til utstillings-åpninger og annet samarbeid/aktiviteter. Lederne sitter i Kunstmuseenes representantskap.

PERMANENTENS VENNER OG BERGEN KUNSTMUSEUMS VENNER

Den Vestlandske Kunstindustriforening fikk nytt navn i jubileumsåret 2012; Permanentens Venner. Foreningen har ca 350 medlemmer. Leder er Liselotte Falck. Foreningen arrangerer medlemsmøter og turer. Foreningen og stiftelsen Vestlandske Kunstindustrimuseum feiret 125 års jubileum med stor fest i Håkonshallen den 28/1, utgivelse av boken «Gaver. Permanenten Vestlandske Kunstindustrimuseum 125 år 1887-2012», utstilling og foredrag.

Bergen Kunstmuseums Venner har ca 1.300 medlemmer. Leder i 2012 var Ragna Nord. Foreningen arrangerer medlemsmøter med foredrag og filmkvelder. Medlemmene inviteres til lukket omvisning i alle nye utstillinger.

TROLDHAUGENS VENNER

Foreningen utgir medlemsbladet Troldposten med 2 årlige numre.

Troldhaugens Venner hadde i 2012 et medlemstall på 374. Leder i 2012 var Tove Kayser. Av økonomiske tilskudd har Troldhaugens Venners Fond i år både bidratt med 500.000 kr til nytt flygel i Troldsalen, foruten med 500.000 kr til utskiftning av nye stoler i samme sal. De kom også ut med et nytt nummer i Troldhaugens Skriftserie i 2012, hvor de ga ut to nummer av sitt medlemsblad, Troldposten. Redaktører er Sissel Hamre Dagsland og Johanne Grieg Kippenbroeck. Foreningen arrangerer medlemsmøter og turer. Styremedlemmene er billettvakter ved sommerkonsertene.

I løpet av året har Venneforeningen også hatt egne arrangementer. Blant høydepunktene i fjor var feiringen av Nina Griegs fødselsdag den 24. november, med dirigent Haldis Rønning og pianist Annabel Guaita. De samarbeidet også med Venneforeningene på Siljustøl og Lysøen om en konsert den 11. september, med professor Harald Herresthal, fiolinist Ragnhild Hemsing og pianist Geir Botnen. De var også til uunnværlig hjelp under «The International Edvard Grieg Piano Competition», da de sørget for innkvartering og sjåførtjenester for alle deltakerne.

SILJUSTØLS VENNER

Siljustøls Venner består av ca. 60 medlemmer og har Anne Asserson som leder. I fjor arrangerte de 2 konserter i tillegg til at de bidro på ulike måter i forbindelse med alle museets aktiviteter og konserter. Venneforeningen har i det hele tatt en svært viktig rolle som medarrangør i alt vi foretar oss på Siljustøl Museum.

LYSØENS VENNER

Lysøens Venner ble stiftet i 2010. Leder i 2012 var Bjørn Laastad. Foreningen hadde ca 70 medlemmer ved årets slutt. Foreningen arrangerer dugnad og medlemsmøter.

Venneforeningen har som formål å skape aktiviteter som kan stimulere bruken av og interessen for Museet Lysøen. Venneforeningen har arrangert dugnader hver første torsdag i måneden og de har blant annet ryddet og klippet langs ca 1.700 meter vei, vært med på å hugge trær ved Heimavann og ved Gamletunet. De har også deltatt aktivt med opprydding etter hogsten ved Grindverksbygget, og ryddet langs stien i Notanesviken.

Samarbeidsprosjektet gjestekai/grindverksbygg/utvidelse av verksted er godt i gang. Gjestekaien kom på plass i god tid til sesongåpning, og er

finansiert av venneforeningen ved kr. 129.250,- som er mottatt i støtte fra Grieg Foundation og Rieber Fondene (totalbeløp for støtten er 160.000 og det resterende beløpet er overført til 2013 budsjettet til trapper og rekkverk). Det er en 12 meter lang flytebrygge, og den har vært i flittig bruk. Vi har mottatt mange positive og hyggelige tilbakemeldinger på denne. Noe arbeid gjenstår, som museet må dekke.

Venneforeningen har også satt ut fem flotte steinbenker rundt på øyen, finansiert av både bedrifter og andre venner av Lysøen. Benkene heter Egil O. Laastads benk, Ja-benken, Visjon, I ensomme Stunde og På solen jeg ser.

Venneforeningen arrangerte to konserter i 2012. Sesongens åpningskonsert 19. mai med med Nils Økland og Sigbjørn Apeland, konferansier Mari Lyssand. Avslutningskonsert 28. august med Tor Johan Bøen og Einar Henning Smebye, konferansier Reidar Storaas. 29. april arrangerte Lysøens Venner medlemsmøte med foredrag av Ole Bulls oldebarn Olea Smith-Kaland.

Turmarsjen Lysøen Rundt er Venneforeningen nå medarrangør av. I 2012 deltok 736 personer på marsjen.

Fra den permanente utstillingen «Bevegelser i det 20. århundre»

13. ØKONOMI OG REGNSKAP

2012 var et år preget av store satsinger. Troldsalen ble renoveret, arbeidet med oppussing og nyåpning av Rasmus Meyers Samlinger startet, Grieg Competition ble gjennomført og tidenes største utstillingssatsing ved museet, #Real Life Stories, ble gjennomført. Utstillingen ble forøvrig vinner av Kunstkritikerprisen for 2012. Museet hadde store private støttespillere i sine prosjekter, men endte med et underskudd på kr. 993 000.

En stor utfordring for museet er at en stor del av vår kapital er bundne midler (varelager, investering i bygg, andre investeringer) slik at vi har dårlig likviditet. I den daglige driften er det en utfordring at lønn og pensjonskostnader stadig utgjør en større del av totaløkonomien. Det blir lite igjen til å satse, investere og utvikle museet. Dette ønsker vi å snu gjennom nytenking og gjennom å etablere god og tydelig kommunikasjon med offentlige myndigheter.

Resultatregnskap

Kunstmuseene i Bergen

Driftsinntekter og driftskostnader	Note	2012	2011
Billettinntekter, salgsinntekter m.m		12 447 492	11 115 277
Offentlige tilskudd	3	69 409 300	67 315 500
Leieinntekter		1 175 274	1 436 925
Annen driftsinntekt		15 785 542	9 104 089
Sum driftsinntekter		98 817 608	88 971 790
Varekostnader		2 589 230	1 427 774
Lønnskostnader m.m.	2	36 332 393	31 820 444
Ordinære avskrivninger	4	376 186	550 769
Husleie		21 366 170	22 155 325
Kjøp av kunst	7	0	1 375
Annen driftskostnad		39 309 587	32 369 152
Sum driftskostnader		99 973 566	88 324 840
Driftsresultat		-1 155 958	646 950
Finansinntekter og finanskostnader			
Annen renteinntekt		217 624	256 429
Annen rentekostnad		10 000	11 143
Annen finanskostnad		24 644	32 463
Resultat av finansposter		182 981	212 823
Resultat før skattekostnad		-972 978	859 773
Skattekostnad	9	20 000	34 482
Ordinært resultat		-992 978	825 291
Årsresultat		-992 978	825 291
Overføringer			
Avsatt til annen egenkapital		0	825 291
Overført fra annen egenkapital		992 978	0
Sum overføringer		-992 978	825 291

Balanse

Kunstmuseene i Bergen

Eiendeler	Note	2012	2011
Anleggsmidler			
Varige driftsmidler			
Permanente utstillinger	1, 4	1 809 420	408 513
Vannledning Lysøen	1, 4	186 772	220 829
Maskiner, inventar og utstyr	1, 4	869 012	473 589
Sum varige driftsmidler		2 865 204	1 102 931
Finansielle anleggsmidler			
Egenkapitalinskudd KLP	1	190 587	141 491
Andre langsiktige fordringer	1	11 358	0
Sum finansielle anleggsmidler		201 945	141 491
Sum anleggsmidler		3 067 149	1 244 422
Omløpsmidler			
Varebeholdning	1	3 487 255	3 518 971
Fordringer			
Kundefordringer	1	589 714	731 935
Andre fordringer	1	8 680 733	5 237 410
Sum fordringer		9 270 447	5 969 345
Bankinnskudd, kontanter o.l.	5	8 647 494	3 914 497
Sum omløpsmidler		21 405 196	13 402 814
Sum eiendeler		24 472 345	14 647 236

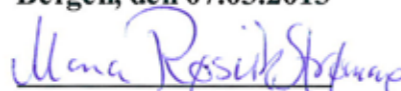
Balanse

Kunstmuseene i Bergen

Egenkapital og gjeld	Note	2012	2011
Innskutt egenkapital			
Grunnkapital		200 000	200 000
Sum innskutt egenkapital		200 000	200 000
Opptjent egenkapital			
Annen fri egenkapital		1 124 339	2 117 317
Sum opptjent egenkapital		1 124 339	2 117 317
Sum egenkapital		1 324 339	2 317 317
Gjeld			
Tilskudd spesielle formål			
Mottatte bundne tilskudd	8	1 153 651	1 215 862
Sum tilskudd spesielle formål		1 153 651	1 215 862
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		14 840 022	4 208 615
Betalbar skatt	9	20 000	15 218
Skyldig skattetrekk og offentlige avgifter		2 842 817	2 283 447
Skyldige feriepenger og lønn		3 173 882	2 794 234
Annen kortsiktig gjeld		1 117 633	1 812 543
Sum kortsiktig gjeld		21 994 354	11 114 056
Sum gjeld		23 148 005	12 329 919
Sum egenkapital og gjeld		24 472 345	14 647 236

Bergen, den 07.03.2013

Ruth Brudvik
Fungerende styreleder

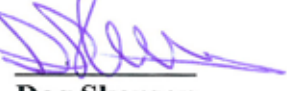

Mona Røsvik Strømme
Styremedlem

Henrik von Achen
Styremedlem

Åsta Otteren Ellingsen
Styremedlem

Line Daatland
Styremedlem

Trond Indahl
Styremedlem

Dag Skansen
Varamedlem

Erlend Høyersten
Direktør

KUNSTMUSEENE I BERGEN

NOTER TIL ÅRSREGNSKAP 2012

NOTE 1 REGNSKAPSPRINSIPPER

Regnskapet er utarbeidet i overensstemmelse med regnskapsloven og god regnskapsskikk for små foretak.

Fordringer og gjeld klassifiseres som omløpsmidler/kortsiktig gjeld dersom de forfaller innen ett år.

Varige driftsmidler avskrives lineært over antatt økonomisk levetid.

Kundefordringer og andre fordringer er vurdert til pålydende, etter fradrag for avsetning til tap.

Varebeholdning er oppført til laveste av innkjøpspris og virkelig verdi.

NOTE 2 LØNSKOSTNADER, ANTALL ANSATTE, GODTGJØRELSER ETC

	2012	2011
Lønninger og feriepenger	29 237 579	26 094 630
Styrehonorar	159 720	118 000
Arbeidsgiveravgift	4 462 412	3 717 729
Lønnsrefusjoner	-1 423 551	-982 665
Premie kollektiv pensjonsforsikring	3 836 471	2 685 859
Andre personalkostnader	59 762	186 891
Sum	36 332 393	31 820 444

Stiftelsen har i 2012 hatt ansatte som utfører ca. 49,7 årsverk

Ytelser til ledende personer:

Lønnsinnberettet for inntektsåret 2012 for direktør kr. 956.446,-.

Styrehonorar er utbetalt med kr. 118.000,-.

Revisjonshonorar er utbetalt med kr. 99.400,-, herav kr. 29.700,- konsulentbistand.

Museet er forpliktet til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon.

Museet har pensjonsavtaler som oppfyller kravene i loven.

NOTE 3 OFFENTLIGE TILSKUDD

	2012	2011
Tilskudd fra staten	18 331 000	17 780 000
Tilskudd fra Hordaland fylkeskommune	3 280 000	3 174 000
Tilskudd fra Bergen kommune	47 798 300	46 361 500
Sum	69 409 300	67 315 500

NOTE 4 SPESIFIKASJON AV ANLEGGSMIDLER

	Vannledning Lysøen	Maskiner/ inventar/utstyr	Faste utstillinger	Sum
Anskaffelsesverdi 01.01	340 571	1 411 709	4 704 622	6 456 902
Tilgang i året	0	1 066 078	1 572 381	2 638 459
Avgang	0	0	0	0
Anskaffelsesverdi 31.12	340 571	2 477 787	6 277 003	9 095 361
Mottatt investeringsstilskudd	0	500 000	3 375 000	3 875 000
Akk. avskrivninger	153 799	1 108 775	1 092 583	2 355 157
Bokført verdi 31.12	186 772	869 012	1 809 420	2 865 204
Årets ordinære avskrivning	34 057	170 655	171 474	376 186

NOTE 5 BUNDNE MIDLER

Av selskapets likvider utgjør kr. 1.372.730,- bundne midler.

NOTE 6 PENSJONSFORPLIKTELSER

Kunstmuseene i Bergen har pensjonsavtaler gjennom Kommunal Landspensjonskasse og Bergen Kommunale Pensjonskasse, samt Avtalefestet Pensjon. Pr. 31.12.12 var 70 ansatte med i ordningene. Den regnskapsførte pensjonskostnaden i 2012 kr. 3.836.471,- er lik betalt pensjonspremie, og er kostnadsført som lønnskostnad.

NOTE 7 KUNSTKJØP

Museet har i 2012 kjøpt kunst for kr 958.381,-. Museet har mottatt kr 958.381,- til dette formålet fra Bergen kommune.

NOTE 8 TILSKUDD SPESIELLE FORMÅL

Posten "Tilskudd spesielle formål" inneholder tilskudd motatt i 2012 eller tidligere, hvor prosjektet ikke er gjennomført eller hvor tilskuddet skal overføres andre kostnadsbærere.

	2012	2011
Prosjekt "Concours Grieg"	0	192 346
Prosjekt "Universell utforming"	89 420	154 629
Prosjekt "Villa"	369 641	381 318
Prosjekt Troldsalen "	14 590	0
Prosjekt Lysøen "Buen"	250 000	0
Prosjekt "Forskning"	0	77 525
Prosjekt "Kunstlab"	30 000	0
Prosjekt "Munthesamling"	0	4 574
Prosjekt "Vestibyle"	0	5 470
Prosjekt "BGFF"	250 000	250 000
Prosjekt "WC Siljustøl"	150 000	150 000
Sum	1 153 651	1 215 862

NOTE 9 SKATT

Stiftelsen er skattepliktig for deler av leieinntektene.

Skattekostnad i resultatregnskapet fremkommer på følgende måte:

Beregnet skatt 2012	20 000
Skattekostnad i resultatregnskapet	20 000

Balanseført betalbar skatt består av estimert beregnet betalbar skatt for 2012.

Stiftelsen Kunstmuseene i Bergen

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Stiftelsen Kunstmuseene i Bergen, som viser et underskudd på kr. 992.978,-. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2012, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og direktørs ansvar for årsregnskapet

Styret og direktør er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og direktør finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for stiftelsens utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av stiftelsens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Stiftelsen Kunstmuseene i Bergen per 31. desember 2012 og av stiftelsens resultater for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

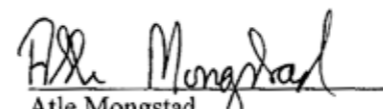
Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av stiftelsens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Konklusjon om forvaltning

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000, mener vi stiftelsen er forvaltet i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

Bergen, 7. mars 2013

Atle Mongstad
registrert revisor